

4.5. Udvidet adressebeskyttelse for vidner

4.5.1. Gældende ret

Efter retsplejelovens § 834 skal vidner på anklagemyndighedens bevisfortegnelse betegnes ved navn, og hvad der i øvrigt kræves til deres nøjagtige betegnelse. I nogle politikredse er det praksis kun at oplyse vidnets navn - og ikke adressen - på bevisfortegnelsen, der udleveres til forsvareren, eller i anklageskriftet, der forkyndes for tiltalte.

Der gives formentlig aldrig oplysning om vidners navn mv. i retslisten, dvs. den bekendtgørelse om retsmøder, der sker ved opslag i retten af en fortegnelse over de sager, der skal behandles den pågældende dag, jf. retsplejelovens § 28, stk. 3.

Inden et vidne afhøres, skal retten bl.a. forvise sig om vidnets identitet, jf. retsplejelovens § 181. Der er ikke herved krav om, at det skal ske ved, at vidnet i retsmødet anmodes om at oplyse sin adresse eller sit personnummer.

Retten kan efter anmodning bestemme, at et vidnes bopæl ikke må oplyses for tiltalte, hvis afgørende hensyn til vidnets sikkerhed taler for det, og det må antages at være uden betydning for tiltaltes forsvar, jf. retsplejelovens § 848, stk. 3.

I de tilfælde, hvor anklagemyndigheden vil anmode om, at et vidnes bopæl ikke oplyses over for tiltalte, kan anklagemyndigheden give tiltaltes forsvarer pålæg om ikke at videregive oplysninger om et vidnes bopæl til tiltalte, jf. retsplejelovens § 835, stk. 2.

Enhver kan i øvrigt ved henvendelse til folkeregisteret i sin bopælskommune kræve, at vedkommendes adresse ikke opgives til private (adressebeskyttelse), jf. § 17 i bekendtgørelse nr. 588 af 10. august 1998 om folkeregistrering. Adressebeskyttelsen har virkning for 1 år, men kan forlænges efter anmodning for 1 år ad gangen.

4.5.2. Forslaget i rapporten

Som nævnt ovenfor under pkt. 4.5.1. udeholdes vidners adresser i visse tilfælde helt fra sagen.

Arbejdsgruppen foreslår, at man fremover i videre omfang er opmærksom på muligheden for, at vidners adresse ikke fremgår af politirapporterne. Forsvareren har adgang til disse oplysninger efter retsplejelovens § 745, stk. 1. I de tilfælde, hvor forsvareren anmoder om at få adresseoplysningerne, kan der tages stilling til, om der er anledning til at bestemme, at forsvareren ikke må videregive disse oplysninger til tiltalte, jf. retsplejelovens § 835, stk. 2, og § 848, stk. 3.

At vidners adresser kan udelades i bevisfortegnelsen er forudsat i forarbejderne til lov nr. 273 af 13. maj

1987, om en ændring af retsplejeloven (bevisfortegnelse), jf. Folketingstidende 1986-87, tillæg B, sp. 1499:

»Forslagsstillerne forudsætter, at den praksis, som anklagemyndigheden i mange tilfælde har anvendt med ikke at anføre vidners bopæl på bevisfortegnelsen, jf. retsplejelovens § 834, og som domstolene synes at have godkendt, opretholdes.«

4.5.3. Justitsministeriets overvejelser

Oplysning om et vidnes adresse vil i langt de fleste tilfælde være uden betydning for tiltaltes forsvar. I de tilfælde, hvor oplysning herom kan være af betydning for forsaret, vil tiltaltes forsvarer som nævnt kunne få oplyst vidnets bopæl.

Der er derfor ikke grund til automatisk at angive vidners adresser i politirapporter, bevisfortegnelser eller på anden måde, med risiko for at de kan misbruges af den tiltalte eller personer med tilknytning til denne.

Justitsministeriet kan derfor tilslutte sig arbejdsgruppens forslag om udvidet adressebeskyttelse for vidner.

Under høringen over rapporten har Rigsadvokaten peget på, at der kan være problemer af teknisk karakter i forhold til politiets edb-systemer med hensyn til automatisk at udelade vidnets adresse af politirapporten.

Justitsministeriet vil drøfte med Rigsadvokaten og Rigspolitichefen, hvordan arbejdsgruppens anbefaling kan gennemføres i praksis. Spørgsmålet om eventuelle ændringer i politiets edb-systemer vil indgå i drøftelserne.

4.6. Særskilt venterum for vidner i retten

4.6.1. Gældende ordning

Der har tidligere ikke været opstillet fælles retsninglinjer for, hvordan retsbygninger skal indrettes.

Justitsministeriet har imidlertid i 1998 - efter færdiggørelsen af rapporten om vidnebeskyttelse - udsendt en vejledning om indretning af nye retsbygninger. Vejledningen fastslår, at der ved opførelse af nye retsbygninger og ved større om- eller tilbygninger bør etableres særskilt venterum for vidner, der ikke før retsmødet bør konfronteres med tiltalte eller personer med tilknytning til denne.

I de eksisterende retsbygninger er der i dag ikke generelt foretaget særlige bygningsmæssige foranstaltninger, som kan beskytte vidner mod vold, trusler, chikanerier, fotografering mv. fra tiltalte eller dennes sympatisører, f.eks. ved hjælp af separate venterum for vidner.